

Nieuwsbrief Den Haag e. o. 21 januari - 4 februari 2021

Van de redactie

Gisteren keek ik (Ria Edelman) naar de inauguratie van de nieuwe Amerikaanse president.

Het meest werd ik getroffen door de uitspraak van senator Amy

Klobuchar, *Let us cross the river of device for a higher plan.* Ik hoop van harte dat ook u een beetje werd opgefleurd door alle hoopvolle en verbindende woorden die tijdens deze ceremonie werden uitgesproken.

Terwijl hier veel maatregelen worden aangescherpt, blijven de schrijvers van onze Nieuwsbrief, maar ook de dominees, de organist, onze contactleden en vele anderen binnen onze gemeente hun best doen om onze verbondenheid heel te houden.

Zo geeft in deze Nieuwsbrief ds. Reinhold Philipp ons hoop met een stuk van Ezechiël over *Leven schenkend water* en onze organist biedt ons weer een lunchconcert aan met als centrale componist Josquin des Prez. Onze archivarissen vragen informatie over dhr. Ernstman i.v.m. stamboomonderzoek van ds. Lense Lijzen. Margreet Jonkers schrijft een Babbel over *cancelcultuur* en mocht dit woord u nog niet bekend voorkomen, dan wordt dit hierin goed uitgelegd. Bram Rutgers van der Loeff schrijft over de haiku als een soort geestelijke oefening en tot slot hebben we een tekst geplaatst over de twee kanten van 2020, deze vond ik echt een aanrader, iets om over na te denken.

Uit de kerkenraad

Door Madzy van der Kooij, secretaris

De meesten van u hebben het ongetwijfeld meegekregen: in

Biddinghuizen is een corona-uitbraak geweest, die te herleiden is tot zingen.

Hoewel die situatie heel anders is dan in

onze kerk, heeft de kerkenraad, in navolging van de PKN en ons landelijk bureau besloten voorlopig te stoppen met het laten zingen van de cantorij. Gelukkig hoeven we het niet helemaal zonder zang te doen, want Frederiek Muller heeft zich bereid verklaard voorlopig voor solozang te zorgen. Daar zijn we natuurlijk heel erg blij mee: de gewone gang van zaken kan daarmee - min of meer - gehandhaafd blijven. Voorlopig geldt dit dus tot 9 februari, maar op het ogenblik is alles onzeker.

Verder wijs ik u op twee interessante uitzendingen van Jacobine OP2: op zondag 10 en 17 januari zijn er uitzendingen geweest over de toenemende polarisatie; op initiatief van de remonstranten wordt dit onderwerp aan de orde gesteld. De opnames zijn dan ook gemaakt in de Geertekerk in Utrecht en vier remonstrantse predikanten komen aan het woord. Dus mocht u deze uitzendingen gemist hebben, dan kunt u ze wellicht nog terugkijken. Zeer de moeite waard!

Zondag 24 januari, 10.30 uur

Kerkdienst in aangepaste vorm zonder kerkgangers

Voorganger: ds. Reinhold Philipp

Organist: Hans Jacobi

M.m.v.: Frederiek Muller (solozang)

De dienst is live, of terug te kijken via [Kerk TV.](#)

Zondag 31 januari, 10.30 uur

Kerkdienst in aangepaste vorm zonder kerkgangers

Voorganger: ds. Antje van der Hoek m.m.v kunsthistoricus Nini Jonker

Thema: Marc Chagall

Organist: Hans Jacobi

M.m.v.: Frederiek Muller (solozang)

De dienst is live, of terug te kijken via [Kerk TV.](#)

[Lees meer](#)

Collecte eerste kwartaal

De collecte is in het eerste kwartaal bestemd voor **Stichting Lotje**.

U kunt uw donatie overmaken naar rekening: NL 93 INGB 0000 0063 97 van de kerk onder vermelding van: Collecte Stichting Lotje.

<https://www.stichtinglotje.nl/>

Onze hartelijke dank!

Ons pastoraal team staat voor u klaar

U kunt hen bereiken op:

Ds. Antje van der Hoek: telefoon: 0252-211204,
e-mail: hoekpred.remodenhaag@gmail.com

Ds. Reinhold Philipp telefoon: 070-3878732,
e-mail: reinholdphilipp@freedom.nl

Blijft het stromen?

Door: Reinhold Philipp

Aanvang januari zag ik op Facebook bij de chatgroep Predikanten & Pastores een aankondiging van een Webinar: Streaming the tempel. Ik vind het een mooie woordspeling. Deze cursus (via internet) wil mensen wegwijzen maken in het streamen (opnemen en live uitzenden) van kerkdiensten (the tempel). In de aankondiging wordt verwezen naar een tekst uit het boek van de profeet Ezechiël waar hij in een visioen eigenlijk precies het omgekeerde ziet gebeuren: "Aan allebei de kanten van de rivier zullen bomen groeien. De bladeren van die bomen verdorren niet. Elke maand krijgen de bomen nieuwe vruchten. Dat komt doordat het water van de rivier uit het heiligdom stroomt." (Ezechiël 47:12)

Ik schrijf dit stuk op Blue-Monday, de derde maandag van januari. Voor velen schijnt dit de meest deprimerende dag van het jaar te zijn (deprimaandag). Het is statistisch gezien de dag met de meeste ziekmeldingen en de meeste suïcides. Hoe komt dat? De gezellige kersttijd is voorbij. De goede voornemens van het nieuwe jaar zijn weer vergeten of opzijgeschoven. Het weer is somber. Er zijn geen feestdagen in het verschiet. Dit jaar zijn we door de pandemie aan huis gekluisterd. Door nieuwe mutanten van het virus dreigt het nog langer te duren tot we het eind van de tunnel hebben bereikt. Veel mensen voelen zich in deze tijd lusteloos en moe. In Bijbelse taal uitgedroogd en dor. Er zit geen leven meer in. De dorre beenderen die Ezechiël in het dal ziet, staan voor mensen uit wie alle energie en levenskracht is weggevloeid. Is dat proces omkeerbaar? Waar moet de hoop vandaan komen? Hoe houden we de moed erin?

Juist in de huidige tijd van isolatie en afstand houden is het belangrijk om geworteld te zijn om bij het water te kunnen komen dat nodig is om niet te verdorren. In veel kerken dreigt de lofzang te verstommen. Of omdat er vanwege de maatregelen tegen de pandemie helemaal geen diensten meer worden gehouden. Of omdat er niet meer wordt gezongen. Is het mogelijk om de eredienst gaande te houden? Gelukkig kunnen we sinds enkele weken de kerkdiensten streamen en op die manier op een veilige afstand toch met elkaar verbonden zijn.

"Denk je dat deze botten weer kunnen veranderen in levende mensen?", vraagt God aan de profeet. Of anders gezegd: denk je dat deze mensen kunnen *her-leven*? De naam Ezechiël is, zoals vaak in de Bijbel, veelzeggend. Hij kan betekenen: 'God is sterk', maar ook 'God maakt sterk' of 'God geeft kracht.'

Voor wie geen hoop meer hebben, kondigt Ezechiël een nieuwe toekomst aan, steeds opnieuw, ook in onze tijd. Doordat er leven schenkend water uit het heiligdom stroomt, hebben de bomen voedzame vruchten en genezende bladeren. We hebben het ook in onze tijd hard nodig. Laten we ervoor zorgen dat de stroom niet ophoudt.

Peer Verhoeven schrijft in een gebed (liedboek nr. 926):

Als Gij niet zijt
de grond waarop ik sta
de bron waaruit ik put
de einder waarheen ik ga -
als Gij niet zijt
waar blijf ik dan in tijd en eeuwigheid?

Uit het archief

Vragen over stamboom

Door: Willy Adriaanse en Henny Rijsdijk

Archivarissen Remonstrantse gemeente, Den Haag

Ds. Lense Lijzen uit Groningen deed op ons archief een beroep of wij hem konden helpen met vragen die hij heeft over zijn voorouders. Hij is bezig met stamboomonderzoek.

Enkele vragen kunnen wij wel beantwoorden maar voor één vraag doen wij graag een beroep op u.

Zijn grootvader, J.P.A. Ernstman, was conrector op het Vrijzinnig Christelijk Lyceum (VCL) en later rector van het Huygens lyceum in Voorburg. (1946 - 1958). Zijn vraag is of er nog oudere gemeenteleden zijn die nog wat informatie of foto's hebben.

Eventuele reacties kunt u sturen naar onze administratie t.a.v. het archief: remondenhaag@hetnet.nl.

Bij voorbaat dank voor uw moeite.

Lunchconcert

Door Hans Jacobi

Beste mensen,

Het 12e lunchconcert in coronatijd is een verjaardagsgroet voor een vriendin die binnenkort 80 hoopt te worden. Laat mij haar Renaissance Woman noemen, want zij heeft vele kwaliteiten en een brede kennis. Maar ze is vooral bekend als autoriteit op het terrein van de vocale polyfonie uit de renaissance.

Josquin des Prez is de centrale componist van dit concertje. Het is dit jaar precies 500 jaar geleden dat Josquin overleed. Hij was wellicht de grootste componist van de renaissance. Naar verluidt noemde Luther hem de notenmeester. Want bij Josquin doen de noten wat hij wil, terwijl andere componisten doen wat de noten willen.

Een tip voor wie het concert aan de lange kant vindt (zo'n 18 minuten). Het is heel eenvoudig om onderdelen te skippen. In de beschrijving staan de werken en de tijden (linkjes) aangegeven.

Om het concert te beluisteren [klik hier](#)

Ik wens u veel luisterplezier toe!

Babbels

Door: Margreet Jonkers

Toen ik in de jaren '90 bij de remonstranten in Delft werkte, had ik daar een gesprekskring 'Ethiek en Techniek'. Studenten en professoren namen er aan deel.

Delfttenaren zijn echte bèta's. Ze denken in getallen en percentages. Ze zijn ook doeners. Er komt veel nieuws uit hun handen dat het leven gemakkelijker maakt. Toch maakten wij ons in dat gezelschap wel eens zorgen om de toekomst. Zou de mens overvleugeld worden door de techniek?

Toen ik vanmorgen het dagblad Trouw las, kwam de herinnering aan die discussies weer boven. Graag maak ik u/jullie deelgenoot van het artikel 'Geef mensen de kans om zich te ontcancellen'. De filosofe Jenny Janssens doet deze uitspraak in een interview. Ze zegt: 'wanneer een beroemdheid een misstap begaat, buitelen we op sociale media over elkaar heen om ons ongenoegen te uiten. De cancelcultuur kan gevaarlijk zijn als we mensen geen ruimte geven om hun leven te beteren'.

Cancelcultuur gaat over de vraag: wat is goed gedrag en wat is fout gedrag? Je kunt hier allerlei theorieën op loslaten, zegt Janssens, maar je kunt ook verbaasd kijken naar al het gekibbel over wat we wel of niet mogen zeggen. Onze vrijheid van meningsuiting betekent dat we ook onverdraagzame dingen mogen zeggen. We moeten alleen niet gek opkijken als er veel tegengas komt...

Het is interessant om de cancelcultuur te vergelijken met ons rechtssysteem. Dat houdt zich aan bepaalde principes, bv de rechtsgelijkheid. Die houdt in dat iedereen in gelijke gevallen op dezelfde manier moet worden behandeld. Het rechtssysteem ziet er ook op toe dat iedereen kan resocialiseren, kan terugkeren in de maatschappij. Juist daaraan schort het volgens Janssens in de cancelcultuur. De cancelcultuur kun je zien als een vorm van sociaal straffen, zegt ze.

'Jij hebt iets fout gedaan, dus gaan we jou met z'n allen straffen'. Echter, er ontbreken regels over welke straf bij welke overtreding hoort en het is niet duidelijk wanneer een straf klaar is. Denk aan de foto van Trudeau of denk aan Famke Louise die terugkwam op haar mening en het publiek vroeg: 'ik hoop dat jullie me de ruimte geven om te groeien. Hiermee had ze zich 'ontcanceld'.

De interviewster zegt op een gegeven moment tegen Janssens: 'U wijst er op dat cancelers de gestrafte persoon ruimte moeten geven om berouw te tonen en hun leven te beteren, maar hebben de sociale media daar niet zelf ook een aandeel in? Die verdienen immers hun geld met relletjes en virale posts'. Janssens antwoordt: 'Zeker, als je op Youtube bij je aanbevolen video's kijkt krijg je altijd dingen die in jouw straatje liggen, daar vind je nooit

een tegengeluid. Algoritmes kunnen een bubbel creëren en in stand houden, waardoor het lijkt alsof iedereen hetzelfde vindt. Het is dus ook aan de platforms zelf om ons een meer gevarieerd beeld te geven van de gebruikers'.

Bij die algoritmes ging mijn belletje dus rinkelen...

Janssens besluit met de volgende woorden:

'De sociale media hebben echter ook goede kanten. Je kunt Facebook en Twitter ook zien als een openbare ruimte, een openbaar discussieforum. Het is een plek voor menselijke ontplooiing, waar je jezelf kunt uiten en waar je je identiteit kunt ontwikkelen. Minderheden kunnen de publieke ruimte gebruiken om hun stem te laten horen. Denk aan Black lives matter'.

Ook het woordje 'minderheden' triggerde iets bij mij... Daar babbel ik een volgend keer over!

De haiku en het zachte briesje

Door: Bram Rutgers van der Loeff

Witte berkenbast
Bladerloze dunne tak
Stille winterdag

God kun je op het spoor komen door de Bijbel te lezen of door de natuur te lezen, stelde Thomas van Aquino in de 13^e eeuw. Die zienswijze droeg bij aan een gunstig klimaat voor de ontwikkeling van het natuurwetenschappelijke denken en onderzoek. Maar de natuur kun je ook via de kunsten 'lezen'. In die kunsten neemt de haiku een bijzondere plaats in. Oorspronkelijk waren zintuigelijke waarnemingen het onderwerp van deze Japanse dichtvorm, veelal over de natuur, met name de seizoenen. Waargenomen met een open blik, aandachtig ofwel '*mindful*', idealiter met een lichte, bijna kinderlijke verwondering.

Neergelegd in slechts drie regels, van respectievelijk 5, 7 en 5 lettergrepen, zonder (eind-)rijm.

Het schrijven van een dergelijke 'momentopname in taal' is een soort geestelijke oefening, te vergelijken met meditatie of bidden. Zij vraagt om 'verstilling', waarin een grote variëteit en complexiteit wordt teruggebracht tot een enkele pennenstreek, ofwel tot 17 lettergrepen. Het gaat daarin niet om een analyse van de natuur of van gebeurtenissen, eerder om een 'schouwen'. Bij het lezen, vóórlezen, beluisteren of in jezelf herhalen van een haiku mag je hopen diezelfde – of een soortgelijke - ervaring nogmaals te beleven.

Eén van de beroemdste haiku's is – volgens Haiku Kring Nederland – de volgende van de grote haiku-meester Matsuo Basho (1644 – 1694):

*O, oude vijver!
een kikvors springt van de kant,
geluid van water*

Het is dan ook niet verwonderlijk dat er haiku-kringen bestaan waarin de deelnemers elkaar hun haiku's voorlezen. Dat zoeken naar of liefst: beléven van een diepe natuur- of andere ervaring vertoont overeenkomst met het verhaal - in 1 Koningen 19 - over de profeet Elia op de berg Horeb: in de storm, de aardbeving, en in het vuur kon Elia geen spoor van God ontdekken, wel in het briesje dat volgde op dat natuurgeweld. Er zijn haiku-regels in omloop, die overeenkomst versterken: de 2^e regel zou een uitwerking van de eerste moeten zijn, de derde een verrassende wending of ontknoping. Om het bestaan beter te proeven, de natuur beter te lezen? Je moet toch wat wanneer de berg Horeb hier zo ver vandaan is ...

Dacht ook de onbekende Haagse Haiku-dichter Ab Roef:

Strand

*Luid ruist de branding
Dof ploft een bal in het zand
Kinderen lachen*

DE TWEE KANTEN VAN TWINTIG TWINTIG

Twintig twintig heeft me niks gebracht!
Mij hoor je nooit zeggen
Dat we samen meer kunnen dan alleen
Want als ik even verder kijk, ontdek ik
Spanning en onrust om me heen
Elke week voelde ik minder
Verbinding met mensen die me dierbaar zijn
Ik voelde
Dat ik vervreemd raakte van de buitenwereld
En zeg me vooral niet
Er zit iets moois in iedere dag
Want hoe je het ook wendt of keert
Ik heb dit jaar stilgestaan
Je zult mij nooit horen zeggen:
Twintigtwintig bracht me veel lichtpuntjes!

Lees het gedicht nu van onder naar boven!

Over de Remonstranten

Geloof begint bij jou. Met de dingen die je meemaakt en de vragen die hierop volgen. Met de mensen die je ontmoet en de gesprekken die je hebt. Als geloof bij jou begint, dan is het ook van jou. Mag je er een eigen mening over hebben. Dingen ter discussie stellen. En zelfs de vrijheid nemen om niet alles te geloven.

[Lees verder](#)

Redactie: Peter Kelderman, Ria Edelman en Miriam van Dam.

Remonstranten Den Haag, Laan van Meerdervoort 955, 2564 AJ Den Haag
Website: <https://denhaag.remonstranten.nl> -E-mail: remondenhaag@hetnet.nl

Facebook: Remonstranten Den Haag

Telefoon 070 325 07 79

